

SEKRETARIATSAFGØRELSE

6. oktober 2016
Engros & Transmission

METODEGODKENDELSE AF INDFØRSEL AF HARMONISED ALLOCATION RULES

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

AFGØRELSE

1. Sekretariatet for Energitilsynet godkender på baggrund af vedlagte sagsfremstilling og vurdering Energinet.dk's anmeldte metode i henhold til elforsyningslovens § 73a om
- indførelse af Harmonised Allocation Rules for Capacity Allocation med Annex 1 gældende fra 1. januar 2017

SAGSFREMSTILLING

BAGGRUND

2. I denne sag tages der stilling til Energinet.dk's metodeanmeldelse af fælles EU-regler for kapacitetsallokering samt brug af transmissionsrettigheder, såkaldte Harmonised Allocation Rules ("HAR") gældende for Vestdanmark-Tyskland forbindelsen, Kontek-forbindelsen (Østdanmark-Tyskland) og Storebæltsforbindelsen. HAR er et sæt harmoniserede allokeringsregler, som regulerer de kontraktlige aftaler for fysiske og finansielle transmissionsrettigheder.

3. Energinet.dk's anmeldelse og HAR med annex 1 er vedlagt som henholdsvis bilag 1 og bilag 2.

4. Energinet.dk har den 1. juli 2016 fremsendt sin anmeldelse om indførelse af HAR med tilhørende annex 1, til Sekretariatet for Energitilsynet ("SET") under henvisning til Elforsyningslovens¹ § 73 a.

5. I anmeldelsen indgår, at HAR inklusiv annex 1 skal være gældende fra 1. januar 2017.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1329 af 25. november 2013 Elforsyningsloven.

HARMONISED ALLOCATION RULES FOR FORWARD CAPACITY ALLOCATION

6. I forbindelse med implementering af det europæiske Internal Energy Market ("*IEM*") skal der udarbejdes fælles europæiske regler for kapacitetsallokering samt brug af transmissionsrettigheder.

7. Hjemlen til fælles europæiske regler om kapacitetsallokering samt brug af transmissionsrettigheder findes helt overordnet set i Kommissionens forordning (EU) nr. 714/2009 om betingelser for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003, der trådte i kraft den 2. august 2009.

8. Forordningen regulerer den grænseoverskridende handel med elektricitet i det indre marked.

9. Med hjemmel i forordningen skal der etableres såkaldte netregler ("*network codes*"), som er harmoniserede retsakter for elmarkedet, eller fastsættes retningslinjer ("*guidelines*"), der medfører nødvendig harmonisering, blandt andet vedrørende handel med el. Såvel netregler som retningslinjer er forordninger, som gælder umiddelbart og er bindende i medlemsstaterne.

10. ENTSO for elektricitet ("*ENTSO-E*")² samarbejder om at etablere netregler, som bør være i tråd med nogle overordnede retningslinjer ("*framework guidelines*") opstillet af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder ("*ACER*"). Netreglerne forelægges af ACER for Kommissionen til vedtagelse.

11. Såfremt Kommissionen vælger ikke at følge ACERs indstilling om vedtagelse, hvilket kan være tilfældet, hvor netreglerne ikke er formuleret tilstrækkelig konkret til at kunne vedtages i form af en netregel, så fastsætter Kommissionen reglerne, som vedtages som en retningslinje ("*guideline*") med hjemmel i forordningen.

12. Kommissionen har valgt ikke at følge ACERs indstilling om vedtagelse af regler for køb af transmissionsrettigheder. Kommissionen har i stedet udarbejdet reglerne som en guideline under navnet Forward Capacity Allocation ("*FCA GL*").

13. I forhold til den EU-retlige lovgivningsproces vedtages netregler og retningslinjer – i nærværende tilfælde FCA GL-guidelinen – som gennemførelsesretsakter i den såkaldte komitologiproces, hvor retsakten inden vedtagelse behandles i en komité bestående af medlemslandene. FCA GL blev godkendt i komitologiprocesen sidst i oktober 2015. FCA GL blev herefter sendt til Europa-parlamentet og Rådet til kontrol og information inden endelig vedtagelse. Den 27. oktober 2016 blev FCA GL offentliggjort i *Den Europæiske*

² "ENTSO-E": European Network of Transmission System Operators for Electricity er et bindende europæisk TSO-samarbejde

Unions Tidende og træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen, dvs. den 17. oktober 2016.

14. I henhold til udkastet til FCA GL skal TSO'erne udarbejde forslag til harmoniserede kapacitetsallokeringsregler, såkaldte Harmonised Allocation Rules ("*HAR*"). FCA GL indeholder minimumsregler, som skal være indeholdt i HAR.

15. Det overordnede mål med HAR er at udvikle likvide konkurrencedygtige forward markeder på tværs af Europa, der muliggør, at aktører kan afdække risici forbundet med handel af el mellem budområderne.

16. HAR er gældende for såvel fysiske transmissionsrettigheder (PTR) som finansielle transmissionsrettighedsoptioner (FTR-optioner)³ på tværs af de europæiske budområder. PTR og FTR er såkaldte Long-Term Transmission Rights (LTTRs). LTTRs er salg af transport af el til markedsaktørerne, og kan bl.a. bruges af markedsaktørerne som et redskab til at afdække prisforskelle mellem markeder, som skyldes kapacitetsbegrænsninger ("*flaskehalse*").

17. Transmissionsrettigheder kan bidrage til at skabe markeder, der kan begrænse risici og muliggøre, at markedsdeltagerne kan håndtere grundlæggende usikkerhed i markedet. LTTRs handles ved auktioner, der gennemføres af auktionshuset JAO. Metoden, hvorpå markedsdeltageren kan afdække prisforskellen på, er ved at købe en transmissionsrettighed, og ved en positiv prisforskel mellem to prisområder modtager markedsdeltageren prisforskellen mellem de to prisområder. På den måde har markedsaktøren afdækket sig mod prisforskellen.

18. TSO'erne har ifølge FCA GL 6 måneder efter ikrafttrædelsen af FCA GL til at udarbejde forslag til HAR. De nationale tilsynsmyndigheder har herefter 6 måneder til at godkende TSO'ernes forslag. Da FCA GL træder i kraft den 17. oktober 2016, skal forslag til HAR været udarbejdet i april 2017, og de nationale tilsynsmyndigheder skal have godkendt HAR i oktober 2017.

19. ENTSO-E har sammen med nationale regulatorer og markedsdeltagere valgt at påbegynde en række projekter som tidlig implementering for ikke at forsinke arbejdet om et europæisk "*Internal Energy Market*". HAR er ét af disse tidlige implementeringsprojekter.

20. Energitilsynet og SET har derfor tidligere metodegodkendt harmoniserede kapacitetsallokeringsregler med regionsspecifikt bilag 7⁴ gældende for Vestdanmark-Tyskland forbindelsen, Kontek-forbindelsen og

³ FTR-obligationer er ikke omfattet af HAR. FTR-obligationer indebærer en forpligtelse for ejeren til at betale prisforskellen til TSO'en, når prisforskellen er negativ. FTR-obligationer bliver ikke på nuværende tidspunkt handlet på nogen grænser i EU. TSO'erne har derfor og på baggrund af feedback fra European Stakeholder Committee (ESC) valgt ikke at prioritere udformningen af reglerne for FTR-obligationer, som kræver et meget anderledes set-up end FTR-optioner og PTR. Reglerne for FTR-obligationerne vil være indeholdt i HAR reglerne, når disse skal godkendes efter FCA GL er trådt i kraft.

⁴ Sekretariatsafgørelse af 25. november 2015 "Afgørelse vedrørende metodegodkendelse af indførelse af Harmonised Allocation Rules med regionsspecifikt bilag 7".

Storebæltsforbindelsen som et tidligt implementeringsprojekt. Reglerne er gældende for auktionerne i 2016 (dvs. de nugældende HAR regler).

21. De nugældende HAR regler er godkendt med et regionspecifikt bilag⁵, dvs. særlige regler for Storebæltsforbindelsen, Kontek-forbindelsen og Vestdanmark – Tyskland-forbindelsen.

22. I forbindelse med godkendelsen af de nugældende HAR regler havde de berørte transmissionssystemoperatører ("*TSO'er*") – Energinet.dk, TenneT og 50 Hertz – et ønske om ikke at forstyrre markedet mere end højst nødvendigt ved at introducere nye regler, som alene var overgangsregler for en kortere periode. TSO'erne valgte derfor i deres anmeldelse at afvige fra udkastet til HAR på en række punkter, hvor der eksisterede stor usikkerhed om udformningen af de kommende regler, således at de tidligere allokeringerregler i stort omfang blev bibeholdt indtil FCA GL trådte i kraft og TSO'erne dermed blev forpligtet til at overgå til HAR reglerne.

23. De nugældende HAR regler med regionspecifikt bilag skal opdateres for at være i overensstemmelse med FCA GL. I henhold til FCA GL vil opdateringen skulle ske i løbet af 2017 med endelig godkendelse af HAR i oktober 2017⁶. De opdaterede HAR regler vil således først få virkning for årsauktionerne 2018.

24. Markedsaktørerne har imidlertid udtrykt et ønske om, at de opdaterede HAR regler skal være gældende allerede for årsauktionerne 2017.

25. Det betyder, at TSO'erne og de nationale tilsynsmyndigheder skal iværksætte endnu et tidligt implementeringsprojekt for at opdatere HAR reglerne. Modsat godkendelsen af de nugældende HAR regler, er FCA GL nu fast, og der eksisterer derfor ikke længere samme usikkerhed om udformningen af reglerne.

26. Med Energinet.dk's anmeldelse af de opdaterede HAR regler, har Energinet.dk og de to tyske TSO'er valgt at overgå til rene HAR regler, dvs. uden et regionspecifikt bilag. Energinet.dk anfører i sin anmeldelse, at baggrunden herfor er, at Energinet.dk mener, at ændringerne i de opdaterede HAR regler vil sikre markedsaktørerne bedre, og samtidig ikke ændre risikoen betydeligt for Energinet.dk. Tillige sikrer TSO'erne en større ensretning af reglerne for transmissionsrettigheder på tværs af grænserne i EU. Annex 1 til HAR indeholder en liste over alle de grænser i EU, hvor der udbydes transmissionsrettigheder, og hvor HAR reglerne derfor finder anvendelse.

27. I forbindelse med godkendelse af de harmoniserede allokeringerregler (HAR) efter FCA GL er trådt i kraft – dvs. i forbindelse med godkendelsen af reglerne i oktober 2017 – kan det blive nødvendigt, at Energinet.dk og de to tyske TSO'er anmelder reglerne med et regionspecifikt bilag, da hjemlen (FCA GL) fastsætter,

⁵ Sekretariatsafgørelse af 25. november 2015 "Afgørelse vedrørende metodegodkendelse af indførelse af Harmonised Allocation Rules med regionspecifikt bilag 7".

⁶ Se punkt 18 for nærmere redegørelse af HAR regleres godkendelsesproces under FCA GL.

at der som udgangspunkt ikke skal gælde et loft over den kompensation som TSO'erne skal udbetale til markedsaktørerne i tilfælde af afkortning af kapaciteten, men at TSO'erne gerne må fastsætte et loft i et regionsspecifikt bilag.

28. Da alle de europæiske TSO'er på nuværende tidspunkt vil have et loft over kompensationen, har TSO'erne valgt at have dette som udgangspunktet i allokeringensreglerne, og først at udarbejde et regionsspecifikt bilag indeholdende dette loft, når allokeringensreglerne skal godkendes i henhold til FCA GL. Der vil således blive tale om en teknisk ændring uden praktisk betydning for markedsaktørerne, når de harmoniserede allokeringensregler skal godkendes i henhold til FCA GL med et regionsspecifikt bilag.

29. Opdatering af HAR reglerne skal som nævnt sikre en overensstemmelse med FCA GL i videst mulig udstrækning. Nedenfor følger en gennemgang af de væsentligste ændringer, som opdateringen af de nugældende HAR regler medfører:

KAPITEL 1 - TILPASNING AF DEFINITIONER

29.1. Der er foretaget ændringer i artikel 2 om definitioner, således at definitionerne i HAR er i overensstemmelse med definitionerne i CACM GL og FCA GL.

29.2. Desuden er der tilføjet, at definitionerne i artikel 2 i forordning nr. 543/2013 om indsendelse og offentliggørelse af data på elektricitetsmarkederne ("Transparensforordningen") skal finde anvendelse.

29.3. Artikel 4 om regionsspecifikke afvigelser fra HAR har fået tilføjet et stk. 3, der angiver eksempler på, hvad et regionsspecifikt bilag kan vedrøre. Listen er ikke udtømmende.

29.4. Regionsspecifikke bilag kan fortsat eksistere efter FCA GL træder i kraft. Angivelsen i stk. 3 skal imidlertid præciseres, når FCA GL træder i kraft, da formuleringen i stk. 3, litra d angives for bredt i forhold til FCA GL. Litra d fastsætter, at særlige kompensationsregler kan fastsættes i regionsspecifikke bilag. Det følger imidlertid af udkastet til FCA GL, at det alene er særlige kompensationsregler, der relaterer sig til et loft over den kompensation, som TSO'erne skal udbetale i forbindelse med afkortning af kapaciteten, som kan angives i et regionsspecifikt bilag.

KAPITEL 2 - TILPASNING AF KRAV OG PROCES FOR DELTAGELSE I AUKTIONER OG OVERFØRSLER

29.5. Artikel 7, stk. 4 er ny og pålægger allokeringensplatformen en forpligtelse til at publicere en liste over registrerede markedsaktører, der kan handle med transmissionsrettigheder.

29.6. Derudover fremgår det af artikel 16, stk. 1, at allokeringensplatformen skal give adgang til "the Auction Tool" uden merberegning, når nærmere angivet krav er opfyldt. Der tilføjes til kravet under artikel 16, stk. 1, litra a, at det samtidig

omfatter tredjemand, der handler på vegne af markedsaktøren med henblik på returnering og overførsel af transmissionsrettigheder.

KAPITEL 3 - SIKKERHEDSSTILLELSE

29.7. Artikel 21, stk. 1, litra h giver allokeringsplatformen mulighed for at nedsætte kravet til kreditvurdering i specielle situationer. ENTSO-E tilføjer til denne bestemmelse, at allokeringsplatformen i sådanne situationer skal informere TSO'erne, der herefter informerer de nationale tilsynsmyndigheder.

KAPITEL 4 - AUKTIONER

29.8. Allokeringsplatformen pålægges en forpligtelse til at publicere budformater i forbindelse med auktionsspecifikationerne.

29.9. Desuden tilføjes der til artikel 35, stk. 7, at afrunding af kapacitet til nul ikke skal påvirke fastsættelsen af den marginale pris.

KAPITEL 5 – RETURNERING AF TRANSMISSIONSRETTIGHEDER

29.10. Der tilføjes til artikel 39, stk. 1 en mulighed for en markedsaktør til at returnere transmissionsrettigheder indirekte via en tredjemand.

KAPITEL 6 – OVERFØRSEL AF TRANSMISSIONSRETTIGHEDER

29.11. Der tilføjes til artikel 42, stk. 1 ligeledes en mulighed for en markedsaktør til at håndtere overførsler af transmissionsrettigheder overfor allokeringsplatformen indirekte via en tredjemand.

KAPITEL 7 – BRUG OG BETALING AF TRANSMISSIONSRETTIGHEDER

29.12. Artikel 48, stk. 1, litra a og litra b ændres. Energinet.dk og de to tyske TSO'er har valgt at afvige fra de nugældende HAR regler på en række punkter, herunder dele af artikel 48, stk. 1 med det regionsspecifikke bilag. Bortfald af det regionsspecifikke bilag til rene HAR regler medfører, at TSO'erne påtager sig risikoen for adverse flows⁷ og non-utilization⁸, således at udbetalingen af flaskehalsen i disse tilfælde er markeds spreadet.

29.13. I henhold til de nugældende HAR regler er betalingen for transmissionsrettigheder ved implicit allokering markeds spreadet, hvorimod betalingen for eksplicit allokering, inklusiv fallback allokering⁹ ved implicit allokering, er marginalprisen. Med de opdaterede HAR regler flyttes fallback allokering ved implicit allokering til litra a, således at prisen i disse tilfælde med de opdaterede HAR regler er markeds spreadet.

⁷ "Adverse flows" er flows imod den økonomiske korrekte retning, dvs. fra høj-pris område til lav-pris område

⁸ "Non-utilization" er situationer, hvor der er en prisforskel, men den daglige udbudte kapacitet ikke benyttes optimalt

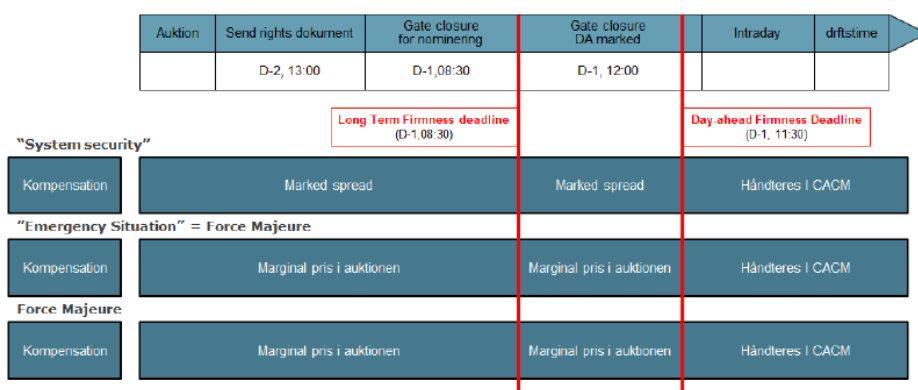
⁹ Reglerne for "Fallback procedurer" er nærmere fastsat i HAR kapitel 8 og omhandler situationer, hvor auktionen af transmissionsrettigheder grundet forskellige omstændigheder, som oplistet i artikel 49, ikke er udført korrekt.

29.14. Desuden tilføjes der til artikel 48, stk. 1, litra a, at, hvor det er relevant, kan prisen blive justeret til at afspejle allokeringensbegrænsninger imellem budområder, hvis disse allokeringensbegrænsninger er inkluderet i day-ahead processen og godkendt af de relevante tilsynsmyndigheder.

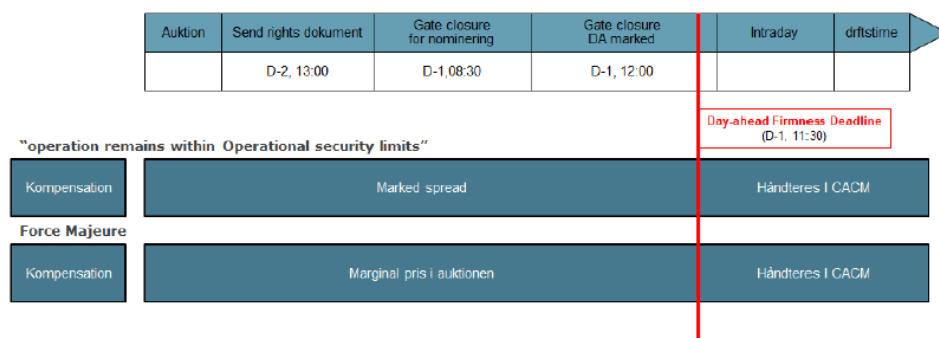
KAPITEL 9 – AFKORTNING

29.15. For at lette forståelse af de ændringer, der sker i kapitel 9 for så vidt angår kompensation ved afkortning, se figur 1:

Gældende HAR regler med regionsspecifikt bilag:

Opdaterede HAR regler:

Kilde: Energinet.dk

29.16. Artikel 56, stk. 1 ændres således, at "Emergency Situations" ikke længere kan være en årsag til afkortning af kapacitet før "Day Ahead Firmness Deadline"¹⁰. Artikel 59, stk. 1 og artikel 60, litra b ændres tilsvarende.

29.17. Desuden tilføjes der til artikel 56, at der kan ske afkortning for at sikre, at "operation remains within Operational Security Limits" før Day Ahead Firmness Deadline. Sidstnævnte er en mindre ændring, hvor der i de nugældende HAR regler refereres til "System Security". Definitionen af "Emergency Situations" er

¹⁰ Day Ahead Firmness Deadline defineres i CACM GL artikel 2, nr. 35 som "det tidspunkt, hvor overførselskapaciteten ligger fast". Artikel 69 i CACM GL fastsætter nærmere regler for Day Ahead Firmness Deadline, som ikke må være senere end en halv time før day-ahead markedets lukketid.

breder end "Operational Security Limits", hvor sidstnævnte relaterer sig til det tekniske, hvorimod "Emergency Situations" angår hele systemet. TSO'ernes mulighed for at afkorte kapaciteten før "Day Ahead Firmness Deadline" begrænses derfor i forhold til de nugældende HAR regler.

29.18. Kompensationen for afkortning for at sikre, at "operation remains within Operational Security Limits" vil være markedets spreadet, som det også er tilfældet for "System Security".

29.19. Med den nye bestemmelse i artikel 58 udgår "Long Term Firmness Deadline" for at sikre overensstemmelse med FCA GL. "Long Term Firmness Deadline" defineres i de nugældende HAR regler, artikel 2 som "a defined point in time before the Day Ahead Firmness Deadline". Begrebet eksisterer ikke i henhold til FCA GL.

29.20. Artikel 59, stk. 1, litra a ændres således, at, hvor det er relevant, kan prisen blive justeret til at afspejle allokeringbegrænsninger imellem budområder, hvis disse allokeringbegrænsninger er inkluderet i day-ahead processen og godkendt af de relevante tilsynsmyndigheder.

29.21. Den nugældende artikel 59, stk. 2 fastsætter et loft over kompensationen, som TSO'erne skal betale for afkortning af kapacitet grundet "System Security" og "Emergency Situations". De nugældende HAR regler differentierer mellem afkortning før "Long Term Firmness Deadline" og afkortning efter "Long Term Firmness Deadline", men før "Day Ahead Firmness Deadline".

29.22. Da de opdaterede HAR regler ikke indeholder en "Long Term Firmness Deadline" og afkortning ikke længere kan ske grundet "Emergency Situations" før "Day Ahead Firmness Deadline" ændres artikel 59, stk. 2 tilsvarende, således at der fastsættes et kompensationsloft for afkortning før "Day Ahead Firmness Deadline" for at sikre, at "operation remains within Operational Security Limits".

29.23. Det pågældende loft over kompensationen bliver med de opdaterede HAR regler afhængigt af, om det er en jævnstrømsforbindelse (DC-forbindelse) eller en vekselstrømsforbindelse (AC-forbindelse). For jævnstrømsforbindelser fastsættes loftet til flaskehalsindtægten for den relevante kalendermåned, hvorimod loftet for vekselstrømsforbindelser er flaskehalsindtægten for det relevante kalenderår.

29.24. I henhold til de nugældende HAR regler er loftet for kompensation i tilfælde af "System Security" flaskehalsindtægten for den relevante måned desuagtet om det gælder for en AC- eller DC- forbindelse.

29.25. Se figur 2 vedrørende fastsættelse af loft for kompensation:

Gældende HAR regler med regionspecifikt bilag:

Auktion	Send rights dokument	Gate closure for nominering	Gate closure DA marked	Intraday	drftstime
	D-2, 13:00	D-1, 08:30	D-1, 12:00		
		Long Term Firmness deadline (D-1, 08:30)		Day-ahead Firmness Deadline (D-1, 11:30)	
"System security"					
Loft for kompensation	Flaskehalsindtægten for den relevante kalender måned		Ingen loft	Håndteres i CACM	
"Emergency Situation" = Force Majeure					
Loft for kompensation	Ingen loft		Ingen loft	Håndteres i CACM	
Force Majeure					
Loft for kompensation	Ingen loft		Ingen loft	Håndteres i CACM	

Opdaterede HAR regler:

Auktion	Send rights dokument	Gate closure for nominering	Gate closure DA marked	Intraday	drftstime
	D-2, 13:00		D-1, 12:00		
				Day-ahead Firmness Deadline (D-1, 11:30)	
"operation remains within Operational security limits"					
For AC-forbindelse	Cap for kompensation	Flaskehalsindtægten i det relevante kalender år			Håndteres i CACM
For DC-forbindelse	Cap for kompensation	Flaskehalsindtægten i den relevante kalender måned			Håndteres i CACM
Force Majeure					
	Cap for kompensation	Ingen loft			Håndteres i CACM

Kilde: Energinet.dk

29.26. Artikel 61 om kompensation ved afkorting efter "Day Ahead Firmness Deadline" ændres således, at bestemmelsen er i overensstemmelse med CACM GL artikel 72. Ændringen medfører, at kompensationen ved afkorting i tilfælde af force majeure eller i "Emergency Situations" efter "Day Ahead Firmness Deadline" skal svare til følgende:

- Hvis der er tale om implicit tildeling, skal centrale modparter eller shippingagenter holdes skadesløse, men må ikke drage fordel af en ubalance, der opstår som følge af en sådan indskrænkning.
- I tilfælde af force majeure, og hvis der er tale om eksplicit tildeling, har markedsdeltagerne ret til godtgørelse af den pris, de har betalt for kapaciteten i forbindelse med den eksplicitte tildeling
- I "emergency situations", og hvis der er tale om eksplicit tildeling, har markedsdeltagerne ret til godtgørelse svarende til prisforskellen på de

relevante markeder mellem de berørte budområder for den relevante tidsramme og

- I ”emergency situations”, og hvis der er tale om eksplicit tildeling, men hvis budområdeprisen ikke er beregnet i mindst én af de to relevante budområder i den relevante tidsramme, har markedsdeltagerne ret til godtgørelse af den pris, de har betalt for kapaciteten i forbindelse med den eksplicite tildeling

KAPITEL 10 – FAKTURERING OG BETALING

29.27. Artikel 65 ændres således, at fakturering af compensation ved afkortning af kapacitet skal foretages efter hver måned for DC-forbindelser og efter hver måned med en årlig afstemning af det årlige loft for AC-forbindelser. Ændringen tager højde for ændringen omtalt i punkt 26.23.

HØRING

30. SET har sendt Energinet.dk’s anmeldelse i offentlig høring på Energitilsynets hjemmeside og per mail til alle, der abonnerer på nyheder fra Energitilsynet. Høringsperioden var fra den 15. juli 2016 til den 15. august 2016. SET modtog ingen høringssvar fra markedsaktørerne.

31. SET har sendt udkast til afgørelse i høring den 13. september 2016 med frist for bemærkninger den 4. oktober 2016. SET har ikke modtaget nogen kritiske bemærkninger til udkast til afgørelsen.

VURDERING

32. I den foreliggende sag anmodes Sekretariatet for Energitilsynet (”SET”) om at godkende harmoniserede regler for allokering samt brug af transmissionsrettigheder, såkaldte Harmonised Allocation Rules (”HAR”) med Annex 1.

33. HAR med Annex 1 skal godkendes af Energitilsynet, jf. udkast til FCA GL artikel 4(6) samt Elforsyningslovens § 73a. FCA GL opstiller ikke kriterier for godkendelsen, hvorfor den danske lovgivning skal inddrages i vurderingen. Vurderingen af godkendelsen af HAR reglerne skal derfor foretages ud fra de kriterier, der fremgår af EFL om rimelighed, objektivitet og ikke-diskrimination.

34. Metodeanmeldelse af indførelse af harmoniserede allokeringsregler har tidligere været genstand for Energitilsynets behandling. Se således afgørelse af 25. november 2015 ”Afgørelse vedrørende metodegodkendelse af indførelse af Harmonised Allocation Rules med regionsspecifikt bilag 7”.

35. I den tidligere metodegodkendelse blev der lagt vægt på følgende:

- I afgørelse af 25. november 2015 fremgår det, at SET fandt, at de ændringer, som følger af HAR, er rimelige, og ikke pålægger markedsaktørerne yderligere byrder sammenholdt med de [tidligere] regler (se punkt 84),
- Endvidere blev det vurderet, at der ikke er noget i HAR, og de ændringer som følger heraf, der gav SET anledning til at rejse tvivl om, at reglerne er objektive og ikke-diskriminerende.

36. Overordnet set skal det holdes for øje, at med godkendelse af de opdaterede HAR regler overgår markedet til rene fælles europæiske allokeringer (HAR) i overensstemmelse med FCA GL, der træder i kraft den 17. oktober 2016. SET vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at overgå til rene HAR regler på nuværende tidspunkt, hvor FCA GL er endelig fast og dermed, at markedet alligevel skal til at indstille sig på at følge den lovgivning, der udspringer af FCA GL.

37. Desuden lægger SET vægt på, at det er et ønske fra markedsaktørernes side, at HAR reglerne bringes i overensstemmelse med FCA GL inden FCA GL er trådt i kraft, jf. Energinet.dk's metodeanmeldelse.

HARMONISED ALLOCATION RULES

38. SET vurderer, at HAR ikke indebærer nye principper eller ændringer af betydeligt omfang set i forhold til de nuværende regler om allokering og transmissionsrettigheder, der – som ovenfor nævnt – er godkendt af SET.

39. SET har identificeret de væsentligste ændringer, som HAR medfører, jf. punkt 29.1 -29.27

40. SET finder, at de ændringer, som følger af HAR, er rimelige og ikke pålægger markedsaktørerne yderligere byrder sammenholdt med de nuværende regler.

41. I vurderingen indgår, at ændringerne i forhold til de nugældende HAR regler samlet set er mere gavnlige for markedsaktørerne, uden at det pålægger Energinet.dk urimelige byrder.

Herunder bemærker SET, at de opdaterede HAR regler bl.a. medfører, at markedsaktørerne får mulighed for at returnere transmissionsrettigheder til den kommende auktion samt at håndtere overførsler af transmissionsrettigheder over for allokeringplatformen indirekte via tredjemand.

42. Desuden bemærker SET, at TSO'ernes betaling for transmissionsrettigheder ved fallback allokering ved implicit allokering ændres fra at være marginalprisen til at være markeds spreadet.

43. Derudover bortfalder "Long Term Firmness Deadline". Det er SETs opfattelse, at de opdaterede HAR regler hermed forenkles.

44. Loftet over kompensationen, som TSO'en skal udbetale i tilfælde af afkortning ændres således, at der differentieres mellem AC- og DC- forbindelser, hvor loftet

over kompensation for AC-forbindelser ved afkortning for at sikre, at "operation remains within Operational Security Limits" hæves fra at svare til flaskehalsindtægten for den relevante kalendermåned til at svare til flaskehalsindtægten i det relevante kalenderår. Imidlertid gælder loftet helt frem til "Day Ahead Firmness Deadline", som ligger senere i tid end den tidligere "Long Term Firmness Deadline", hvilket er en sikring for TSO'en, da der ifølge de nugældende HAR regler ikke gælder et loft efter "Long Term Firmness Deadline".

45. Energinet.dk oplyser over for SET, at det sjældent er relevant med loftet over kompensationen, og derfor ikke har den store betydning for markedsaktørerne, men at det i ganske få tilfælde er vigtigt, at Energinet.dk har en bagkant for udbetaling af kompensation.

46. SET bemærker samtidig, at bortfald af det regionspecifikke bilag til rene HAR regler medfører, at TSO'erne påtager sig risikoen for adverse flows og non-utilization, således at udbetalingen af flaskehalsen i disse tilfælde er markeds spreadet.

47. Endvidere bemærker SET, at opdateringen af HAR reglerne medfører, at TSO'erne ikke kan afkorte kapacitet før "Day Ahead Firmness Deadline" grundet "Emergency Situations", hvilket er en indskrænkning i TSO'ernes muligheder i forhold til de nugældende HAR regler, da "Emergency Situations" relaterer sig til hele systemet, hvorimod den nye "Operational Security Limits" alene vedrører det tekniske.

48. SET vurderer endvidere, at der med bortfaldet af det regionspecifikke bilag til rene HAR regler kan undgås, at der opstår unødige forstyrrelser på markedet.

49. Der er ikke noget i HAR, og de ændringer som følger heraf, der giver SET anledning til at rejse tvivl om, at reglerne er objektive og ikke-diskriminerende, da kapaciteten bliver fordelt ved auktion, og at alle interesserede aktører kan deltage i disse.

50. Samlet set vurderer SET, at reglerne i medfør af HAR ikke medfører større ændringer set i forhold til de nuværende regler, at reglerne er rimelige set i forhold til markedsaktørerne og Energinet.dk samt at lovens krav om objektivitet og ikke-diskrimination er opfyldt.

AFGØRELSE

51. Sekretariatet for Energitilsynet godkender på baggrund af vedlagte sagsfremstilling og vurdering Energinet.dk's anmeldte metode i henhold til elforsyningslovens § 73a

- indførelse af Harmonised Allocation Rules for Capacity Allocation med Annex 1 gældende fra 1. januar 2017.

BILAG 1

LOVGRUNDLAG

– **EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) NR. 714/2009 AF 13. JULI 2009 (FORORDNING 714/2009)**

52. Forordning 714/2009 regulerer den grænseoverskridende handel med elektricitet i det indre marked.

53. Formålet med forordningen defineres i artikel 1:

”Denne forordning har til formål at:

a) fastsætte fair regler for den grænseoverskridende handel med elektricitet, for dermed at øge konkurrencen på det indre marked for elektricitet under hensyntagen til de nationale og regionale markeders særlige kendetegn. Dette indebærer indførelsen af en kompensationsordning for grænseoverskridende strømme af elektricitet og opstilling af harmoniserede principper for transmissionsafgifter på tværs af grænserne og for fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer

b) fremme udviklingen af et funktionsdygtigt og gennemsigtigt engrosmarked med et højt forsyningsikkerhedsniveau for elektricitet. Den indeholder mekanismer til harmonisering af disse regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling.”

54. Med forordningen er der oprettet et europæisk samarbejdsorgan for transmissionssystemoperatører for elektricitet (>>ENTSO-E<<) til sikring af, at elektricitetstransmissionsnettet forvaltes optimalt, og der åbnes mulighed for elektricitetshandel og elektricitetsforsyning på tværs af grænserne i Fællesskabet, jf. artikel 5 og præambelen (nr. 7).

55. Forordningen fastsætter proceduren for indførelse af de såkaldte netregler (”network codes”), som er harmoniserede retsakter for elmarkedet, samt fastsætter retningslinjer (”guidelines”), der medfører nødvendig harmonisering, bl.a. vedrørende handel med el.

56. ENTSO-E skal samarbejde om at etablere netregler. Netreglerne bør være i tråd med de overordnede retningslinjer (»*framework guidelines*«), som efter deres beskaffenhed er ikke-bindende, og som er opstillet af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (herefter benævnt ”ACER”), jf. præambelen (nr. 6). De overordnede retningslinjer skal angå områder, som Kommissionen i henhold til artikel 6(1) skal angive på en prioritetsliste. Herefter sker udarbejdelsen af netregler efter proceduren i artikel 6. Endelig følger det af artikel 6(9) at:

”9. Når agenturet er overbevist om, at netreglerne er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer, forelægger agenturet netreglerne for Kommissionen og kan henstille, at de vedtages inden for et rimeligt tidsrum. Hvis Kommissionen ikke vedtager reglerne, angiver den årsagerne hertil.”

57. I forbindelse med vedtagelse af Forward Capacity Allocation (”FCA GL”) har Kommissionen valgt ikke følger ACER’s indstilling om vedtagelse, da udkastet til

netreglen ikke er formuleret tilstrækkeligt konkret til at kunne vedtages i form af en netregel. FCA GL udarbejdes derfor som en retningslinje ("guideline") med hjemmel i forordningens artikel 18(3)(b) og artikel 18(5).

"3. I retningslinjer, der medfører det minimum af harmonisering, som er nødvendigt for at nå denne forordnings mål, fastsættes endvidere, hvor der er relevant:

[...]

b) nærmere regler for handel med elektricitet

[...]

5. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for de punkter, der er anført i stk. [...] 3 i denne artikel."

58. I forhold til den EU-retlige lovgivningsproces vedtages netregler og retningslinjer som gennemførelsesretsakter i den såkaldte komitologiproces, hvor retsaktens indhold behandles i en komité bestående af medlemslandene.

- **BILAG 1 TIL EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) NR. 714/2009 AF 13. JULI 2009 OM BETINGELSERNE FOR NETADGANG I FORBINDELSE MED GRÆNSEOVERSKRIDENDE ELEKTRICITETSUDVEKSLING OG OM OPHÆVELSE AF FORORDNING (EF) NR. 1228/2003 OM METODER TIL HÅNDTERING AF KAPACITETSBEGRÆNSINGER**

59. Det følger af forordningen, at:

2. Metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger

2.1 Metoderne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger skal være markedsbaserede for at lette en effektiv grænseoverskridende handel. Med dette for øje fordeles kapaciteten kun ved hjælp af eksplicite (kapacitet) eller implicite (kapacitet og energi) auktioner. De to metoder kan eksistere side om side på samme samkøringslinje. Ved foranstaltninger flere gange om dagen kan der benyttes kontinuerlig handel.

2.2. Afhængigt af konkurrencevilkårene kan det være nødvendigt, at mekanismerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger åbner mulighed for at fordele transmissionskapacitet både på kort og lang sigt.

2.3. Ved hver kapacitetsfordelingsprocedure skal der fordeles en bestemt del af den ledige kapacitet på samkøringslinjerne plus enhver resterende kapacitet, der ikke tidligere er fordelt, og enhver kapacitet, som kapacitetsindehaverne har frigivet fra tidligere fordelinger.

[...]

2.5 Adgangsrettighederne for fordelinger på lang og mellemlang sigt skal være stabile transmissionskapacitetsrettigheder. De skal på nomineringstidspunktet være omfattet af princippet »forbrug eller tab« [*Use-it-or-loose-it*] eller »forbrug eller salg« [*use-it-or-sell-it*].

2.6. TSO'erne fastlægger en egnet struktur til fordeling af kapacitet mellem forskellige tidsrammer. Denne kan omfatte en mulighed for at reservere en minimal del af kapaciteten på samkøringslinjerne til fordeling en eller flere gange om dagen. En sådan fordelingsstruktur skal kunne revideres af de respektive regulerende myndigheder. TSO'erne tager ved udarbejdelsen af deres forslag hensyn til følgende:

a) markedernes karakteristika

b) de driftsmæssige betingelser såsom virkningerne af at dirigere fast anmeldte planer

c) harmoniseringsomfanget for de procentsatser og tidsrammer, der er fastsat for de forskellige foreliggende mekanismer for kapacitetsfordeling.

2.7. Der må ikke ved fordelingen af kapacitet diskrimineres mellem markedsdeltagere, som ønsker at benytte sig af deres ret til at gøre brug af bilaterale leveringskontrakter eller afgive bud på elektricitetsbørser. De højeste bud honoreres, uanset om de er implicitte eller eksplicitte inden for en given tidsramme.

2.8. I regioner, hvor de finansielle terminselektricitetsmarkeder er veludviklede og har demonstreret deres effektivitet, kan al kapacitet på samkøringslinjerne fordeles via implicitte auktioner

[...]

2.13. De finansielle konsekvenser af, at forpligtelser i forbindelse med fordeling af kapacitet ikke opfyldes, pålægges dem, der er ansvarlige for den pågældende unladelse. Hvis markedsdeltagerne ikke udnytter den kapacitet, som de har forpligtet sig til at anvende, eller i forbindelse med eksplicit bortauktioneret kapacitet undlader at handle på et sekundært grundlag eller tilbageføre kapaciteten i tide, fortaber de retten til en sådan kapacitet og betaler en takst, der afspejler omkostningerne. Enhver takst, der afspejler omkostningerne, i forbindelse med manglende anvendelse af kapacitet skal være velbegrundet og stå i et rimeligt forhold til de faktiske udgifter. Tilsvarende skal en TSO, dersom den ikke opfylder sin forpligtelse, yde markedsdeltageren erstatning for tabet af kapacitetsrettigheder. Der tages i den sammenhæng ikke hensyn til dermed forbundne tab. De centrale koncepter for og metoder til fastlæggelse af ansvar i forbindelse med, at forpligtelser ikke opfyldes, fastsættes i forvejen med hensyn til de finansielle konsekvenser og skal kunne revideres af den eller de relevante regulerende myndigheder.

– **FORWARD CAPACITY ALLOCATION GUIDELINE AF 26. SEPTEMBER 2016**

60. Det følger af præamblen (nr. 9) at der på nuværende tidspunkt er mange forskellige regelsæt for allokeringerregler på tværs af Europa som regulerer de kontraktslige aftaler for transmissionsrettigheder. Der skal udarbejdes et sæt harmoniseret allokeringerregler, som regulerer fysiske og finansielle transmissionsrettigheder ("*HAR*")

61. Da der er sandsynlighed for, at allokeringerreglerne med tiden skal ændres for at blive tilpasset markedsaktørernes behov, indeholder FCA GL alene minimumsregler som skal være indeholdt i HAR, jf. præamblen (nr. 10).

62. Hjemlen til HAR findes i FCA GL kapitel 5, som fastsætter minimumskravene til allokeringerreglerne, jf. artikel 52:

REQUIREMENTS FOR HARMONISED ALLOCATION RULES

1. The requirements for the harmonized allocation rules for long-term transmission rights shall cover physical transmission rights, FTRs – options and FTRs – obligations. TSOs shall consider and duly take into account specificities related to the different types of products.

2. The harmonised allocation rules for long-term transmission rights shall follow the principles of non-discrimination and transparency and at least contain the following general requirements:

- a) harmonised definitions and scope of applications;
- b) a contractual framework between the single allocation platform and the market participants including provisions on the applicable law, the applicable language, confidentiality, dispute resolution, liability and force majeure;

- c) harmonised UIOSI provisions in case of physical transmission rights pursuant to Article 32;
- d) a description of the types of long-term transmission rights which are offered, including the remuneration principles pursuant to Article 35;
- e) principle description of the applicable nomination rules pursuant to Article 36;
- f) harmonised provisions on eligibility and entitlement, suspension and renewal and costs of participation pursuant to Article 37;
- g) a description of the forward capacity allocation process including at least provisions on auction specification, submission of bids, publication of auction results, contestation period and fallback procedures pursuant to Article 37, 38, 39, 42, 43 and 44;
- h) harmonised provisions on financial requirements and settlement pursuant to Article 41;
- i) harmonised provisions for the return of long-term transmission rights pursuant to Article 43;
- j) harmonised provisions for notification of transfer of long-term transmission rights pursuant to Article 44;
- k) provisions on firmness and compensation rules pursuant to Article 53 and Article 55;
- l) harmonised provisions concerning netting policies and financial collaterals for FTRs - obligation, where applicable.

3. The harmonised allocation rules may also contain regional or bidding zone border specific requirements in particular for, but without limitation to:

- a) the description of the type of long-term transmission rights which are offered on each bidding zone border within the capacity calculation region pursuant to Article 31;
- b) the type of long-term transmission rights remuneration regime to be applied on each bidding zone border within the capacity calculation region according to the allocation in the day-ahead timeframe pursuant to Article 35;
- c) the implementation of alternative coordinated regional fallback solutions pursuant to Article 42;
- d) the regional compensation rules defining regional firmness regimes pursuant to Article 55.

63. Endvidere følger det af artikel 51, at:

INTRODUCTION OF HARMONISED ALLOCATION RULES

1. Within six months after the entry into force of this Regulation, all TSOs shall jointly develop a proposal for harmonised allocation rules for long-term transmission rights pursuant to Article 52(2). The proposal shall be subject to consultation in accordance with Article 6. This proposal shall include regional and bidding zone border specific requirements if developed by the TSOs of each capacity calculation region pursuant to Article 52(3).
2. Once the regional requirements have entered into force, they shall prevail over the general requirements defined in the harmonised allocation rules. In case the general requirements of the harmonised allocation rules are amended and submitted to all regulatory authorities' approval, the regional requirements shall also be submitted to regulatory authorities' approval of the concerned capacity calculation region.

64. HAR har været i høring i overensstemmelse med FCA GL artikel 6:

65. HAR skal godkendes af de nationale energireguleringsmyndigheder, jf. artikel 4(6):

REGULATORY APPROVALS

6. The proposals for the following terms and conditions or methodologies shall be subject to approval by all regulatory authorities:

[...]

e) the harmonised allocation rules pursuant to Article 51;

7. The proposals for the following terms and conditions or methodologies shall be subject to approval by all regulatory authorities of the concerned region:

[...]

e) the regional requirements of the harmonised allocation rules pursuant to Article 52, including the regional compensation rules pursuant to Article 55.

8. The proposal for terms and conditions or methodologies shall include a proposed timescale for their implementation and a description of their expected impact on the objectives of this Regulation.

– LOVBEKENDTGØRELSE NR. 418 AF 25. APRIL 2016 OM ELFORSYNING

66. Elforsyningsloven ("*EFL*") regulerer adgangen til det kollektive elforsyningsnet og Energinet.dk's forpligtelser som systemansvarlig virksomhed.

67. De kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser skal stilles til rådighed på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, jf. § 6d.

68. Energinet.dk hører ind under definitionen "*kollektive elforsyningsvirksomheder*", jf. § 5, nr.12, og skal derfor stille sine ydelser til rådighed på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår.

69. Endvidere skal Energinet.dk bidrage til at sikre de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder med produktion og handel med elektricitet, jf. § 31, stk. 1 og 2:

§ 31. Energinet.dk skal ved udførelsen af sine opgaver bidrage til at sikre, at der skabes de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet, jf. § 1, stk. 2.

Stk. 2. Energinet.dk kan stille vilkår for brugernes adgang til at benytte virksomhedens ydelser. Disse vilkår skal være objektive, ikkediskriminerende og offentligt tilgængelige og kan vedrøre [...]

3) forhold, som bidrager til at sikre bedst mulig konkurrence for produktion og handel med elektricitet.

70. Det fremgår af § 73, at:

[§ 73](#). De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til forsyningssikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

Stk. 2. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal offentliggøre tariffer og betingelser for brug af elnettet.

71. Det er Energitilsynets kompetence at godkende metoder vedrørende de kollektive elforsyningsvirksomheders fastsættelse af priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet, jf. § 73a, stk. 1:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Energitilsynet.

72. Af bemærkningerne til lovforslaget¹¹ til § 73 a

"Bestemmelsen i § 73 a indebærer, at [Energinet.dk] skal udarbejde en redegørelse for, hvilke metoder der påtænkes anvendt ved fastsættelsen af betingelser og vilkår, herunder tariffer, for anvendelse af transmissions- og distributionsnet. Formålet er at sikre, at metoderne er i overensstemmelse med elforsyningslovens bestemmelser. Der skal blandt andet redegøres for, hvilke overvejelser, der ligger bag forskelle i tariffer som følge af forbrugerens og netbrugerens forskellige karakteristika."

– **BEKENDTGØRELSE NR. 891 AF 17. AUGUST 2011 OM SYSTEMANSVARLIG VIRKSOMHED OG ANVENDELSE AF ELTRANSMISSIONSNETTET M.V.**

73. Bekendtgørelsen gælder for Energinet.dk, jf. § 1.

74. Det følger af bekendtgørelsens § 3, at:

[§ 3](#). Energinet.dk skal offentliggøre informationer indenfor virksomhedens ansvarsområde, der kan have betydning for prisdannelsen på elmarkedet.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte informationer skal være tilgængelige for alle brugere og potentielle brugere af det kollektive elforsyningsnet.

– **BEKENDTGØRELSE NR. 1085 AF 20. SEPTEMBER 2010 OM NETVIRKSOMHEDERS, REGIONALE TRANSMISSIONSVIRKSOMHEDERS OG ENERGINET.DK'S METODER FOR FASTSÆTTELSE AF TARIFFER M.V.**

75. De nærmere regler for godkendelse og indhold af Energinet.dk's metoder er fastsat i denne bekendtgørelse.

76. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, at Energinet.dk skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer, til Energitilsynets godkendelse.

¹¹ Lovforslag nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af lov om elforsyning m.v.

77. Endvidere er det en betingelse for Energinet.dk's anvendelse af betingelser og vilkår for deres ydelser, at metoderne er godkendt af Energitilsynet, jf. § 1, stk. 2.

78. De godkendte metoder skal offentliggøres af Energinet.dk med angivelse af datoen for tilsynets godkendelse, jf. § 1, stk. 3.

79. Endelig skal Energinet.dk søge godkendelse af efterfølgende ændringer i metoderne, jf. § 1, stk. 4.

80. Det fremgår af bekendtgørelsens § 5, at:

[§ 5](#). Metoder indeholdt i forskrifter udstedt af Energinet.dk i medfør af [elforsyningslovens § 26, stk. 3](#), § 27 c, stk. 11, § 28, stk. 2, nr. 11 og § 31, stk. 2 og 3, skal godkendes og offentliggøres efter § 1, såfremt de vedrører

1) markedsadgang,

2) tilvejebringelse af balanceringsydelser eller

3) adgang til grænseoverskridende infrastruktur.